

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. IV. An determinato facere majus malum liceat consulere minus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

cum speciali vigilantia, dum assumuntur ad obsequium, unde etiam famulus inquit Lugo ex rebus domesticis furto congregans, ut cum jis aufugiat, computrandus est inter extraneos, debet talem quisque famulus impedire.

Sequitur quartò Custodes teloniorum, sylvarum, &c. teneri ad refusionem damnorum, quæ ex eorum negligentia sequuntur. Molin. *Disp.* 739. n. 3. cum tamen non sint causæ principales, obligantur solum in defectum damna inferentium.

Adverte tamen quod ordinarie etiam ex officio obligati, aut ex contractu impedire damnum alterius non soleant officium assumere, aut contrahere pro circumstantijs, in quibus est periculum gravis proprii damni majoris, aut æqualis in rebus fortunæ, famæ, vel honoris (nisi specialiter id sit deductum in pactum, aut natura pacti secum ferat, prout fert pactum militandi, officium parochinale exercendi curam animarum pro tempore pestis) sequitur, quod omittere in tanto periculo non teneatur restituere Molin. *Disp.* 735. n. 1.

§. IV.

An determinato facere majus damnum liceat consu- lere minus?

339. **D**ico primò supposito quod quis sit firmiter determinatus ad majus malum, ita ut ab eo dimoveri non possit ullis rationibus, potest ei dari Consilium per modum docentis explicando illi majorem gravitatem unius mali præ alio, quando decrevit utrumque aut alterutrum inferre, sive eidem, sive diversis, ita Lugo *Disput.* 19. n. 46. Ratio, quia hoc aliud non est, quam docere veritatem, quod licitum est ex intentione evitandi majus malum cum speculativa veritas de se non alliciat ad majus malum faciendum.

Dico secundò stante determinatione fixa ad majus malum, fas est positivè suadere minus malum eidem personæ in-

ferendum, sive minus sit formaliter aut virtualiter inclusum in majori, sive non. Ita multi cum Sanch. *L. 7. matrim. Disput.* 11. contra Laym. *L. 2. tract.* 3. c. 13. multosque alios.

Probatum primò ex Aug. *L. 2. de Adulterinis conjugijs c. 14.* ubi volenti occidere uxorem suadet, ut ducat concubinam, sicque adulteretur potius, quam ut occidat uxorem: *utrumque, inquit, nefarium est, neque debet unum pro altero perpetrare, sed utrumque vitare, sed si ille facturus est malum, faciat, quod minus est, nempe adulterium cum concubina ne occidat uxorem: Ex ly faciat* constat contra Adversarios Augustinum non lo-
qui

qui permissivè, seu non significare comparativam permissionem, quasi si alterum committendum sit, se potius permissurum adulterium, sed significat Consilium minoris mali, nec virtualiter inclusi in uxoricidio, utpote toto genere diverso.

Probatum secundo dum positivè consultitur minus peccatum non consultitur prout est in se sed ut est exclusivum majoris peccati, non est malum, sed honestum, cum honesta sit carentia excessus, quo peccatum majus superat minus etiam hoc nec virtualiter continens. Confirmatur per Adversarios fas est consulere minus malum formaliter, aut virtualiter inclusum in majori, ergo etiam minus malum etiam non formaliter aut virtualiter sed solum æquivalenter inclusum in majori, quodvis autem peccatum est æquivalenter in majori, hoc enim præter gradum adæquativum malitiæ minoris continet excessum malitiæ, unde etsi suadendo minus inducat in peccatum formaliter, aut virtualiter novum, non tamen inæquivalenter novum, quod sufficit, ut consulens non censeatur Author peccati, cum contra DEO perinde sit peccare hoc, vel illo peccato per omnia in malitiæ æqualib⁹. Est igitur licitum obfirmato ad adulterium suadere fornicationem, obfirmato ad occidendum, mutilationem E. g. brachij, &c. volenti sodomiam aut adulterium, hoc præ illa, &c.

340. Dico tertio quando majus, & minus malum est inferendum diversis, jãque malefactor decreverat Paulo inferre majus nihil cogitans de minore malo inferendo Petro, certum est licere tibi dehortari illum, ut non faciat

majus malum E. g. non furetur equum, quia Consilium tuum respectu minoris mali habet se pure permissivè, idque licitè, dum impedire non potes.

Amplia conclusionem cum communiore sententia eo casu etiam fas esse consuli in communi, ut potius malefactor noceat alicui alteri nullum in particulari nominando E. g. relinque hunc pauperem, non deerunt alij ditiores, hoc enim Consilium directè solum excludit à furto majore, non autem in communi proponens alia furta forte non cogitata moraliter influit in eadem, cum etsi hæc furi non suggeras, hic statim de alijs cogitaret, dum dissuades illi furtum majus Lugo num. 49. merito docens oppositum num. 47. scilicet nefas esse consulere ullo in casu (nisi minus sit de genere eorum, quæ alter subire ex charitate tenetur ad vitandum majus proximi damnum) ex binis propositis etiam per modum docentis, ut E. g. potius minus malum inferat Petro, quando de hoc nihil cogitavit malefactor, aut de eo cogitans decreverat majus inferre Paulo, quia tunc non pure explicat veritatem, nempe esse minus malum furari Petro, quam Paulo, sed cooperatur ad minus malum tollendo in malefactore, vel ignorantiam, seu incogitantiam de furto ex rebus Petri, aut impossibilitatem Petro furandi, videlicet decretum statuens furari soli Paulo (hoc stante est impossibile furari Petro minus) quod decretum, & ignorantia se habet instar portæ claudentis res Petri, quam portam aperit docens præfato modo veritatem, atque aperiens ut malefactor possit furari, cooperatur ad furtum cum obligatione restituendi, &c.